

Acción por el clima - Lærervejledning

Lærervejledning til undervisningsmateriale til
spansk om verdensmål 13: *Acción por el clima*

Materialet er udviklet af Malene Lysemose og Leticia Álvarez Peña, Kalundborg Gymnasium for
Mellemløbet Samvirke med støtte fra NCF, Det Nationale Center for Fremmedsprog

**13 ACCIÓN
POR EL CLIMA**

Indhold:

Introduktion	4
Modul 1-2: Introduktion til emnet og ordforråd om klima	4
Modul 3: Mød Juventud por el clima/Fridays For Future.....	5
Modul 4: Interview med Luisa og Diego fra Fridays For Future Madrid	5
Modul 5: Interviews med spanske gymnasieelever.....	5
Modul 6: Eksempel på konsekvenserne af klimaforandringer: <i>El lago Poopó se seca</i>	5
Modul 7: ¿Qué podemos hacer?	6
Modul 8: Canción de cambio climático de los niños a los adultos	6
Modul 9: El papa urge a los jóvenes a comer menos carne.....	6
Lektion 10: Musik.....	7
Lektion 11-12: mini-projekt	7
Forslag til skriftligt arbejde.....	7
Eksamensspørgsmål (paralleltekst med instrukser) til Acción por el clima	7

Introduktion

Dette undervisningsmateriale er udarbejdet af Leticia Álvarez Peña og Malene Lysemose fra Kalundborg Gymnasium for Mellemløbet Samvirke/Verdensklasse med støtte fra NCFE, Det Nationale Center for Fremmedsprog.

Forløbet tager udgangspunkt i verdensmål 13, *Acción por el clima* og er estimeret til at vare ca. 12 moduler a 90 minutter (afhængigt af, hvor meget der gives for som hjemmearbejde og hvor meget man ellers arbejder med af anden grammatik, skriftlighed mv.)

Hvert modul er et afsluttet emne, så det er muligt at plukke enkelte tekster/aktiviteter ud, hvis man ikke vil bruge hele forløbet.

Langt de fleste tekster i materialet er beskyttet af ophavsret, og vi har derfor ikke mulighed for at sætte teksterne direkte ind i elev-hæftet. Der er derfor links og QR-koder til disse tekster. Artiklerne fra El País er gratis, men kræver login, hvis man har overskredet sin kvote af gratis artikler. Det kan derfor være en fordel, at læreren printer artiklerne til eleverne.

Videoerne med interviews med Fridays For Future og gymnasieelever/-lærer har vi selv udarbejdet og optaget i Madrid i januar/februar 2023 i samarbejde med Travers Media. Disse videoer er derfor transskriberede i hæftet.

Modul 1-2: Introduktion til emnet og ordforråd om klima

Hvis eleverne ikke kender til FN's verdensmålene på forhånd, eller hvis man vil starte med at gennemgå verdensmålene på spansk, kan man starte med denne video fra Youtube:

<https://www.youtube.com/watch?v=345IxGgjF9s>

Quizlet med hhv. spanske og danske navne på de 17 verdensmål:

<https://quizlet.com/767374542/flashcards>

Quizlet med verdensmålene på spansk og dansk + ekstra glosser: <https://quizlet.com/767369690/flashcards>

Hvis eleverne kender verdensmålene, kan man gå direkte i gang med nr. 13: *Acción por el clima*:

Brainstorm på tavlen eller padlet – hvad falder jer ind, når I hører henholdsvis:

Clima – Cambio climático – Acción por el clima

Arbejde med transparente ord (dokument med ordsky) – eleverne kan formentlig genkende alle ord via dansk eller engelsk.

Quizlet: lad evt. eleverne klikke sig igennem ordene i denne quizlet inden de læser FN's dokument:

<https://quizlet.com/714543436/flashcards>

Læs dokumentet "Acción por el clima - ¿por qué es importante?" (link i elevhæftet til tekst fra FN's hjemmeside suppleret med danske glosser)

Se Youtube-video om objeto 13 (sæt evt. undertekster på): <https://youtu.be/8ea6N2NS-38>

Der er opgaver til dokument og video i elev-hæftet.

Hvis eleverne kender til verdensmålene, og man går direkte i gang med *Acción por el clima*, varer introduktionen ca. ét modul.

Modul 3: Mød Juventud por el clima/Fridays For Future

Besøg organisationens hjemmeside: <https://juventudxclima.es> og skim overskrifter og billeder på forsiden. Eleverne beskriver kort med deres egne ord, hvad det er for en organisation.

Læs uddrag af organisationens manifest: <https://juventudxclima.es/manifiesto/> (der står i elevhæftet, hvilke afsnit, eleverne skal læse – vi har desværre ikke rettigheder til at kopiere manifestet ind i elevhæftet. Print/kopier evt. de relevante dele af manifestet til eleverne på forhånd).

Øv evt. gloser til teksten i denne quizlet først: <https://quizlet.com/779004421/flashcards>

Eleverne besvarer arbejdsspørgsmål til teksten og beskriver billeder fra demonstrationer. I elevhæftet er en tekstboks med nyttige gloser til billedbeskrivelse og demonstrationer.

Modul 4: Interview med Luisa og Diego fra Fridays For Future Madrid

Eleverne ser interviewet med Luisa og Diego og besvar spørgsmål og grammatikopgaver til filmen. Der er desuden en fri opgave til filmen (brev) som evt. kan besvares som hjemmeopgave/ aflevering.

Modul 5: Interviews med spanske gymnasieelever

Se filmen og læs transskriptionen i elev-hæftet. Der er gloser og ”delprøve 1-lignende” opgaver til filmen i elev-hæftet.

Eleverne laver herefter tilsvarende interviews med hinanden to og to og præsenterer dem for klassen. Hvis der er god tid, kan eleverne evt. filme deres egne interviews.

Til sidst kan eleverne se den interaktive film med Abril, hvor de hører hende præsentere sig selv og klimakampen og selv besvarer spørgsmål mundtligt undervejs. Der er links og QR-koder til videoerne i elev-hæftet.

Modul 6: Eksempel på konsekvenserne af klimaforandringer: *El lago Poopó se seca*

Læs artiklen *El lago Poopó de Bolivia se seca* (der er link og QR-kode i elevhæftet). Artiklen er gratis tilgængelig hos El País, men kræver et login, hvis man har opbrugt sin kvote af gratis artikler. Det er gratis at oprette et login til El País. **Print evt. artiklen til eleverne og uddel den sammen med hæftet.** Vi har desværre ikke rettigheder til at bringe hele artiklen i hæftet. Der er gloser til artiklen i elev-hæftet.

<https://elpais.com/planeta-futuro/2021-08-06/el-lago-popo-de-bolivia-se-seca-y-los-cientificos-temen-que-sea-improbable-que-se-vuelva-a-llenar.html>

Efterfølgende kan man se en video med interviews med de berørte indbyggere. Der er spanske undertekster på videoen: <https://youtu.be/QSIU8t69SDs>

I elevhæftet er der arbejdsark til teksten med spørgsmål, grammatik (konjunktiv i que-sætninger), billedbeskrivelse og fri opgave (læserbrev), som evt. kan skrives som hjemmeopgave/aflevering.

Modul 7: ¿Qué podemos hacer?

Læs de ti råd/opfordringer fra FN's spansksprogede hjemmeside: <https://www.un.org/es/actnow/ten-actions>. Der er gloser til rådene i elev-hæftet. Vi har desværre ikke rettigheder til at kopiere rådene ind i hæftet.

Lad f.eks. eleverne arbejde parvis eller i små grupper med ét eller flere råd, som de herefter præsenterer for klassen (se opgaver i elevhæftet).

Gennemgå overskrifterne til hvert råd og tal om bøjning/brug af imperativ i 2. person ental. Lad eleverne skrive tilsvarende råd til gymnasiets elever/ansatte (se elev-hæftet).

Modul 8: Canción de cambio climático de los niños a los adultos

Lyt til sangen *Canción de CAMBIO CLIMÁTICO* de los niños a los adultos: <https://youtu.be/ZSKLSH7yktI> (link og QR-kode i elev-hæftet) og tal om, hvad det er børnene opfordrer de voksne til.

Lad eleverne finde imperativformer i sangen (der er både benægtet og ubenægtet imperativ i 2. person singularis og pluralis samt 1. person pluralis) og lav øvelser med imperativ i forskellige former (se skemaet i elev-hæftet).

Sangen kan bruges som inspiration til mini-projektet i lektion 9 og 10.

Vi må desværre ikke indsætte en transskription af sangen i hæftet, men man kan sætte autogenererede undertekster på Youtube, hvis det er svært for eleverne at høre, hvordan imperativformerne bøjes. Der er gloser og opgaver til sangen i elev-hæftet.

Modul 9: El papa urge a los jóvenes a comer menos carne

Læs de første tre afsnit af artiklen "*El papa urge a los jóvenes a comer menos carne*" (der er link og QR-kode i elevhæftet). Artiklen er gratis tilgængelig hos El País, men kræver et login, hvis man har opbrugt sin kvote af gratis artikler. Det er gratis at oprette et login til El País.

<https://elpais.com/clima-y-medio-ambiente/2022-07-11/el-papa-urge-a-los-jovenes-a-comer-menos-carne-para-salvar-el-medio-ambiente.html>

Print evt. artiklen (de første tre afsnit, som handler om klima) til eleverne og uddel den sammen med hæftet. Vi har desværre ikke rettigheder til at bringe hele artiklen i hæftet.

NB! Teksten er lidt sværere end forløbets andre tekster.

Eleverne besvarer opgaver til teksten (tekstnære spørgsmål og billedbeskrivelse).

Læs herefter kommentarsporet – evt. i grupper, hvor hver gruppe vælger en kommentar, som de forklarer med deres egne ord. Vi har desværre ikke rettigheder til at indsætte screenshots af kommentarsporet, men det kan tilgås via linket til artiklen. Scroll ned i bunden og klik på "Comentarios" i den sorte bjælke under artiklen.

Print evt. kommentarsporet ud og lad eleverne forestille sig, at de selv skulle skrive en kommentar - *¿Qué escribirías tú? ¿Te gusta lo que propone el papa?*

Lektion 10: Musik

Lyt til sangene "¿Dónde jugarán los niños" af Maná (<https://www.youtube.com/watch?v=rFRVwOV-hs>) og "Apocalíptico" af Residente (<https://www.youtube.com/watch?v=AS0w57a4YPA>). Der er links til begge sangtekster i elevhæftet samt gloser og QR-koder. Vi har desværre ikke rettigheder til at kopiere sangteksterne ind i hæftet.

Der er desuden opgaver til begge sange – til "¿Dónde jugarán los niños" er der opgaver til tekstforståelse og ordforråd, og til "Apocalíptico" er der opgaver til konjunktiv i cuando-sætninger.

Lektion 11-12: mini-projekt

De sidste to moduler er afsat til et mini-projekt, hvor eleverne i mindre grupper udarbejder materiale på spansk, hvor de opfordrer til "acción por el clima". Det kan f.eks. være en film, en sang, en Instagram-konto, TikTok, plakater, læserbreve, foldere, hjemmeside mv.

Forløbet afsluttes med, at eleverne fremlægger for hinanden. Spørg gerne skolens SoMe-medarbejdere, om de vil lave et opslag eller en story om projektet på skolens konto.

Forslag til skriftligt arbejde

Eksamensopgaven i spansk begynder sprogtil STX fra 19. august 2020 "Jóvenes contra el cambio climático" handler om Marta Bordóns fra Sevilla, som er klima-aktivist og medlem af Fridays for Future.

Opgaven fra 19. maj 2022 "Cambiar el mundo" handler om Nalleli Cobo, som kæmper mod et olieforurening, som gør hende og andre beboere syge.

Opgaverne kan hentes på Prøvebanken.dk med lærer-Unilogin:

- [Jóvenes contra el cambio climático \(19. august 2020\)](#)
- [Cambiar el mundo \(19. maj 2022\)](#)

Eksamensspørgsmål (paralleltekst med instrukser) til Acción por el clima

På Spansklærerforeningens hjemmeside under *Librería* findes en eksamenstekst til emnet til mundtlig eksamen. Teksten er et uddrag af en artikel med interviews med medlemmer af Fridays For Future og andre deltagere ved en klima-demonstration. Direkte link:

<http://spansklærerforeningen.dk/materiale/eksamenstekst-spansk-begynder-til-accion-por-el-clima>

(kræver login til spansklærerforeningen.dk)

